

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Lenky Matyášové ve věci žalobce: **M. H. A.**, zastoupený Mgr. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 4. 2015, č. j. 61 Az 8/2014 - 43,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 4. 2015, č. j. 61 Az 8/2014 - 43, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 22. 5. 2013 podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). V ní uvedl, že se narodil v libanonském Tripolisu, je arabské národnosti, muslimského vyznání a bez státní příslušnosti. Od roku 2002 je členem palestinské strany Fatah. Stěžovatel uvedl, že v Libanonu přebýval v uprchlickém táboře Beddawi. Libanon se rozhodl opustit, protože jakožto palestinský uprchlík neměl právo vlastnit majetek a v táboře Beddawi docházelo ke konfliktům, při nichž se střílelo. Při jednom z nich byl zabit jeho kamarád. Taktéž mu bylo vyhrožováno smrtí ze strany hnutí Hizballáh.

Při pohovoru konaném dne 5. 6. 2013 stěžovatel uvedl, že po něm v Libanonu pátrají. Hizballáh jej pronásleduje, protože je sunnita a účastnil se přestřelky. Z telefonátu domů zjistil, že jej vedle Hizballáhu hledá i Fatah, protože z obav o svůj život neuposlechl příkaz bojovat proti šíitům a utekl. Na podporu svých tvrzení předložil oznámení strany Fatah, severní zóna,

v němž je uvedeno, že stěžovatel vstoupil do strany dne 2. 10. 2011 a účastnil se demonstrací a různých akcí. Dále předložil dopis strany Fatah, severní zóna, adresovaný členům Fatah a datovaný dnem 7. 11. 2013, v němž se žádá jeho zadržení a předání složkám strany Fatah k potrestání.

Rozhodnutím ze dne 21. 3. 2014, č. j. OAM-154/ZA-ZA13-K03-2013, žalovaný rozhodl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana neuděluje. Za zásadní považoval to, že stěžovatel neměl žádné problémy se státními orgány své země původu ani nesdělil, že by byl za své členství ve straně Fatah jakkoli postihován či přímo pronásledován. Žalovaný konstatoval, že životní situace palestinských uprchlíků není v Libanonu dobrá, lze hovořit o jistém stupni diskriminace a omezení, což ovšem nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný rovněž uvedl, že se stěžovatel opakovaně do Libanonu vracel ze svých zahraničních cest. Tvrzení ohledně obavy ze msty členů strany Fatah i ohledně samotného členství stěžovatele v této straně vyhodnotil žalovaný jako nedůvěryhodné. V tomto ohledu žalovaný poukázal na nesrovnalosti v dokumentech předložených stěžovatelem. Text oznámení o stěžovatelově členství ve straně Fatah byl podle žalovaného velmi výrazný oproti hlavičce, z čehož vyvodil, že se nejednalo o originál, jak tvrdil stěžovatel, ale o vepsaný text do ofocení hlavičkového papíru. Nedůvěryhodnost předložených dokumentů žalovaný spatřoval i v tom, že v arabsky psaném textu je datum jeho vstupu do strany vypsáno latinkou. Údajné hrozby ze strany organizace Hizballáh stěžovatel podle žalovaného konkrétně nepodložil. Situace v Libanonu je podle žalovaného napjatá, dochází k třenicím a potyčkám mezi sunnity a šíity, to však nelze vyhodnotit jako relevantní důvod z hlediska udělení azylu. Navíc stěžovatel může využít alternativy v podobě vnitřního přesídlení a usídlit se v jiné části země původu. Žalovaný také dospěl k závěru, že stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle jeho názoru zde byly okolnosti vedoucí k závěru, že jeho obava z pronásledování je odůvodněná. Správní orgán nepřihlédl k tomu, že Palestinci v Libanonu nemohou vlastnit nemovitosti, vykonávat některá povolání, získat občanství a jsou omezeni ve svých sociálních a občanských právech. Stěžovatel uvedl, že jeho pronásledovateli jsou organizace Fatah a Hizballáh, přičemž žalovaný neposoudil, zda jsou tamní úřady schopné mu před nimi zajistit ochranu. Hlavičkový papír s potvrzením o jeho členství ve straně Fatah mohl být předtíštěn a následně použit k vytištění vlastního textu potvrzení, což by vysvětlilo rozdíl v tmavosti. Vzhledem k pochybnostem o skutkovém stavu si měl žalovaný vyžádat znalecký posudek. S odkazem na dvě internetové stránky stěžovatel taktéž tvrdil, že se latinkou psaná data v dokumentech organizace Fatah i palestinských bezpečnostních složek objevují. Závěrem žaloby stěžovatel trval na tom, že zde byly důvody pro udělení doplňkové ochrany; žalovaný v tomto ohledu situaci v Libanonu nesprávně posoudil.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na svých stanoviscích uvedených v rozhodnutí ze dne 21. 3. 2014.

Stěžovatel reagoval podáním, v němž uvedl, že jedním z důvodů, proč opustil Libanon, byl fakt, že se na něj jakožto na Palestince vztahoval nižší právní standard. Nejednalo se tedy pouze o nemožnost vlastnit majetek. Podle něj se v případě Libanonu jedná o opatření cíleně namířená proti Palestincům jakožto určité národnostní skupině; v takovém případě přichází udělení azylu v úvahu, jak konstatoval Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 15. 2. 2006, č. j. 5 Azs 223/2005 - 88 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pronásledování ze strany soukromých osob je dle stěžovatele také uznávaným důvodem pro udělení azylu. Dále stěžovatel ve svém podání uvedl, že otázky během pohovorů mu nebyly kladeny způsobem,

pokračování

jenž by umožnil správním orgánům zjistit stav věci. Proto měl být proveden další pohovor či mu měly být pokládány upřesňující otázky. Stěžovatel připomněl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, „*není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech sbromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují*“. Pokud žalovaný považoval jeho výpovědi za neúplné, měl provést další dokazování. Žalovaný neuvedl žádný relevantní důvod zpochybňující věrohodnost jeho výpovědi. Stěžovatel měl za to, že žalovaný nepřihlédl ke všem zprávám o situaci v Libanonu, které byly součástí spisového materiálu, informace vybíral selektivně, rozhodnutí nemělo oporu v těchto zprávách a žalovaný si neobstaral dostatek materiálů, v rozporu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).

Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu stěžovatele zamítl. Stejně jako žalovaný považoval za zarážející, že ačkoliv je v potvrzení o stěžovatelově členství ve straně Fatah uvedeno, že se účastnil demonstrací a různých akcí, stěžovatel sám to nezmínil ani v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ani v písemném prohlášení o důvodech žádosti, ba ani v detailním pohovoru k důvodům žádosti. Krajský soud také zmínil, že dopis mající doložit jeho pronásledování stranou Fatah je datovaný dnem 7. 11. 2013, což je doba, kdy již byl v České republice. K jeho obsahu krajský soud poznamenal, že Fatah není mocenskou složkou státu, která by měla právo vyzývat k jeho zatčení a předání k potrestání. Krajský soud také poukázal na to, že stěžovatel netvrdil, že by se po zabití svého kamaráda skrýval, změnil bydliště, případně žádal libanonské orgány či Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (dále jen „UNRWA“) o pomoc nebo se obrátil na příslušný lidový nebo bezpečnostní výbor tábora podle předpisů o chodu uprchlických táborů. Podle krajského soudu se žalovaný zabýval i otázkou, zda je Libanon schopný poskytnout stěžovateli ochranu před pronásledováním ze strany hnutí Hizballáh či Fatah. Krajský soud připustil, že pro palestinského uprchlíka je v Libanonu nemožné legálně vlastnit majetek a palestinství uprchlíci jsou omezeni ve svých sociálních a občanských právech. Na druhou stranu zpráva Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2012 hovoří také o tom, že v roce 2010 bylo zřízeno zvláštní konto k odškodnění či odstupnému palestinských uprchlíků, kteří odešli do důchodu nebo ukončili pracovní poměr. Zároveň krajský soud zmínil informaci Ministerstva zahraničních věcí č. j. 142834/2002-LP ze dne 18. 12. 2002, podle níž nejsou Palestinci vystaveni politické perzekuci. Krajský soud se ztotožnil s žalovaným, že životní situace palestinských uprchlíků není, i vinou vojenského konfliktu v Sýrii, dobrá, lze hovořit o jistém stupni diskriminace a omezení, což však nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Celkově si podle krajského soudu žalovaný opatřil dostatek potřebných dokladů o poměrech země posledního bydliště stěžovatele a z nich vyvodil přílehavé závěry.

Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností, odkazující na kasační důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Uvádí, že v řízení před krajským soudem předložil listinné důkazy, které však nebyly podrobeny dostatečné expertíze, jež by potvrdila či vyvrátila jejich pravost. Krajský soud k této námitce neuvedl vůbec nic, pouze doslovně citoval závěr správního orgánu o nevěrohodnosti jím předložených důkazů. Stěžovatel nadále trvá na tom, že jsou pravé. Krajský soud se ani nezabýval dokumenty, které stěžovatel přiložil k žalobě (zprávy týkající se země původu a postavení palestinských uprchlíků, dokumenty osvětlující použití arabských čísel ve stěžovatelem předložených listinách). Soud měl přihlédnout k jeho námitce, že latinkou psané číslice v předložených dokumentech nejsou v rámci strany Fatah a obecně v Libanonu ničím neobvyklým. Aktivita stěžovatele pro stranu Fatah započala již dříve před vydáním dokumentů, a to v roce 2002. Dále stěžovatel nesouhlasí se závěrem žalovaného i krajského soudu, že je nutné posuzovat jím tvrzené pronásledování až od data

v předloženém dopise, tedy od roku 2013, neboť k pronásledování stěžovatele stranou Fatah mohlo dojít i dříve. Navíc oba orgány postupovaly v rozporu s § 50 odst. 3 správního řádu, když si vybíraly pouze argumenty svědčící v neprospěch stěžovatele. Nemělo mu také být přičítáno k tíži, že konkrétně nespecifikoval podobu své podpory hnutí Fatah; je úkolem správního orgánu vyjasnit všechny rozhodné skutečnosti. Pokud správní orgán vyžadoval další konkrétní informace, měl vznést na stěžovatele dotaz při pohovoru či případněm doplňujícím pohovoru v řízení o udělení mezinárodní ochrany. S odkazem na rozhodnutí maďarských soudů a belgické Rady pro cizinecké právo z roku 2013 stěžovatel zpochybňuje schopnost UNRWA poskytnout ve všech případech adekvátní ochranu palestinské skupině obyvatelstva. Ani libanonské úřady nejsou schopny poskytnout ochranu před organizacemi, jako je Fatah či Hizballáh. Rozhodnutí žalovaného ani krajského soudu pak podle stěžovatele nedostojí standardu vyžadovanému Evropským soudem pro lidská práva v rozsudku ve věci *Awad proti Bulharsku* ze dne 11. 10. 2011, č. stížnosti 46390/10 (dostupný v anglickém jazyce z hudoc.echr.coe.int), ohledně důkladného a nezávislého šetření skutkových okolností. Krajský soud přitom pouze nekriticky převzal zjištění žalovaného, aniž by vzal v potaz stěžovatelem označené zprávy a dokumenty. Vnitřní přesídlení není podle stěžovatele v současné době v Libanonu možné, neboť nábožensky motivované násilí se týká celého Libanonu, který je pod obrovským náporům uprchlíků. Citovaná zpráva Ministerstva zahraničních věcí z roku 2002 je naprosto zastaralá. Zřízení zvláštního fondu pro palestinské uprchlíky odcházející do důchodu nebo končící pracovní poměr je zcela irelevantní. Dále má stěžovatel za to, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, neboť mu hrozí špatné zacházení v zemi původu a dochází zde k porušení jeho základního lidského práva vlastnit majetek. Uprchlícké tábory nejsou pod efektivní kontrolou libanonských státních složek a jsou zamořeny násilím a ozbrojenými konflikty mezi znepřátelenými frakcemi. Důkazní břemeno, že stěžovateli nehrozí po návratu do země původu vážná újma, leží přitom podle Evropského soudu pro lidská práva na státu posuzujícím jeho žádost.

Přijatelnost kasační stížnosti podle § 104a s. ř. s. stěžovatel zdůvodňuje pochybeními krajského soudu stran dostatečného a správného vypořádání jeho námitek. Žalovaný i krajský soud podle stěžovatele fakticky svými rozhodnutími podpořily institut vnitřního uprchlictví, což je ovšem srovnatelný, ne-li závažnější problém. Pokud žalovaný považoval informace ohledně podpory strany Fatah za zásadní, měl nařídít doplňující pohovor. Stěžovatel také nesouhlasí s tím, že předložené dokumenty byly bez potřebné analýzy označeny za falzifikáty. Z uvedených důvodů má stěžovatel kasační stížnost za přijatelnou.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek za vydaný v souladu s právními předpisy. Dále odkázal na obsah správního spisu a své vyjádření k žalobě.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39,

pokračování

publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

Stěžovatel přijatelnost kasační stížnosti opírá o tvrzené nedostatečné a nesprávné zodpovězení jeho žalobních námitek krajským soudem, údajné vady v řízení před krajským soudem, nepřijatelný odkaz na možnost vnitřního přesídlení, neprovedení doplňkového pohovoru, nekritickou akceptaci názoru žalovaného krajským soudem a nesprávné označení jím předložených dokumentů za falzifikáty, což lze v případě důvodnosti těchto námitek označit za zásadní pochybení, která mohla mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. V úvahu tedy připadá čtvrtý důvod přijatelnosti.

Krajský soud založil svůj rozsudek na nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele ohledně jeho členství v hnutí Fatah a jeho údajného pronásledování ze strany tohoto hnutí; tato tvrzení stěžovatel dokládá několika dokumenty, které však krajský soud neshledal důvěryhodnými. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud tento svůj závěr neodůvodnil dostatečně podrobně a přesvědčivě, přičemž níže vytýkané vady se mohly projevit v hmotně právním postavení stěžovatele. Čtvrtý důvod přijatelnosti kasační stížnosti byl tudíž z dále uvedených důvodů naplněn.

Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že nedůvěryhodnost potvrzení o vstupu stěžovatele do strany Fatah z roku 2011 spatřuje i v tom, že v arabsky psaném textu je datum jeho vstupu do hnutí vypsáno latinkou, což pro něj bylo naprosto nepochopitelné. Stejnou výtku směřoval žalovaný i vůči autentičnosti žádosti o zadržení stěžovatele z roku 2013. Stěžovatel reagoval žalobní námitkou, že latinkou psaná data se vyskytují i v jiných dokumentech hnutí Fatah. Toto své tvrzení podpořil odkazem na dvě internetové stránky. Krajský soud se však s touto námitkou nikterak nvyvořoval. Na str. 6 svého rozsudku k tomu uvedl pouze následující: „*Tento dokument je datovaný datem psaným latinkou 7. 11. 2013, tedy v době, jak správně poukazuje žalovaný, kdy se žalobce nacházel již na území České republiky. Krajský soud se proto ztotožňuje s hodnocením těchto listinných důkazů, tak jak je provedl v odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný*“. V první řadě není z napadeného rozsudku zcela jasné, zda je zmínka o tom, že je datum v dokumentu psáno latinkou pouze konstatováním, či z této skutečnosti krajský soud vyvozuje nějaký závěr. Z druhé citované věty, v níž se krajský soud ztotožňuje s posouzením žalovaného, lze však spíše usuzovat na druhou variantu, neboť žalovaného tato okolnost utvrzovala v přesvědčení o nedůvěryhodnosti předložených dokumentů. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud se samozřejmě může ztotožnit s posouzením správního orgánu, nicméně za předpokladu, že se krajský soud vypořádá s žalobními námitkami směřujícími proti tomuto posouzení

(srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2012, č. j. 2 As 8/2012 - 74, a ze dne 22. 5. 2008, č. j. 5 As 9/2008 - 106; srov. i nálezn Ústavního soudu ze dne 3. 10. 2006, sp. zn. I. ÚS 74/06, dostupný z nalus.usoud.cz). Nevypořádáním se s výše uvedenou žalobní námitkou tak zatížil krajský soud své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010 - 103, publikovaný pod č. 2241/2011 Sb. NSS, body 15–19).

Podobně nelze z napadeného rozsudku s určitostí zjistit, jak se krajský soud postavil k žalobní námitce vůči závěru žalovaného, že předložené oznámení o stěžovatelově členství ve straně Fatah nebylo originálem, ale jednalo se o vepsaný text do ofoceného hlavičkového papíru (str. 7 rozhodnutí žalovaného). Stěžovatel vůči tomuto závěru namítal, že samotný hlavičkový papír mohl být předtištěn a použit stranou k vytištění vlastního textu oznámení (str. 2 doplnění žaloby ze dne 22. 5. 2014), a poukázal na možnost přezkoumání pravosti listiny znalcem. Krajský soud se, jak bylo výše citováno, bez dalšího ztotožnil s hodnocením listinných důkazů, tak jak je provedl žalovaný, a na tuto žalobní námitku vůči závěrům žalovaného adekvátně nereagoval. Taktéž blíže nezdůvodnil, proč nepovažoval přezkoumání pravosti listiny znalcem za potřebný. I v tomto ohledu je tedy napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

Krajský soud také při posuzování předložených dokumentů poukázal na to, že žádost strany Fatah o zadržení stěžovatele je datována dnem 7. 11. 2013, přičemž v této době se stěžovatel již nacházel na území České republiky. Blíže však nezdůvodnil relevanci této skutkové okolnosti. Strana Fatah jistě mohla vydat žádost o jeho zadržení bez ohledu na to, kde se stěžovatel v dané době nacházel. Není samo o sobě rozhodné, zda se tak stalo před či po jeho odchodu z Libanonu, případně před či po jeho příchodu do České republiky. Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že v řízení o mezinárodní ochraně se posuzuje riziko pronásledování či vážné újmy do budoucna (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 12/2012 - 44).

Dále krajský soud založil svůj závěr o nedůvěryhodnosti předložených dokumentů, potažmo tvrzeného členství stěžovatele v hnutí Fatah, na tom, že ačkoliv se v oznámení o členství stěžovatele v hnutí Fatah z roku 2011 uvádí, že se účastnil demonstrací a různých akcí, sám stěžovatel se o těchto akcích nezmiňuje. Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením neztotožňuje. Tento výklad totiž neodpovídá skutečnosti, že za situace, kdy stěžovatel tvrdil důvody relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, je to žalovaný, kdo má ve smyslu § 3 správního řádu povinnost zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaný pod č. 181/2004 Sb. NSS). V případě řízení o mezinárodní ochraně k tomu slouží zejména pohovor s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany (§ 23 odst. 1 zákona o azylu). Jak již Nejvyšší správní soud uvedl, pokud má správní orgán pochybnosti o hodnověrnosti výpovědi žadatele, je nutno, aby byla žadateli dána možnost vzniklé rozpory vysvětlit a odstranit (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 Azs 35/2009 - 97, nebo ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 Azs 46/2009 - 111). Tím spíše je uvedený princip na místě aplikovat v situaci, kdy žalovaný a krajský soud stěžovateli nevytýkají rozpory v jeho výpovědi ohledně účasti na akcích strany Fatah, ale toliko nezminění žádných akcí strany Fatah, kterých se měl podle oznámení z roku 2011 zúčastnit. Žalovaný se však během pohovoru stěžovatele na jeho účast na demonstracích či jiných akcích strany Fatah nedotazoval. Stěžovateli tudíž nelze přičítat k tíži, že se sám od sebe o těchto akcích nezmiňoval. Vzhledem k tomu, že otázka účasti stěžovatele na akcích strany Fatah byla pro žalovaného, respektive krajský soud, významná z hlediska posouzení stěžovatelovy důvěryhodnosti, měl být na účast na těchto akcích strany Fatah dotázán, tak aby byla naplněna výše uvedená povinnost zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

pokračování

Krajský soud také v rámci zdůvodnění nedůvěryhodnosti předložených dokumentů uvedl, že stěžovatel byl podle své výpovědi členem strany Fatah od roku 2002. Předložený průkaz byl ovšem vydán dne 1. 8. 2003 a oznámení o členství datuje jeho vstup do hnutí ke dni 2. 11. 2011. Opět se jedná o konstataci skutkových zjištění, aniž by bylo zcela zřejmé, zda z těchto rozdílů krajský soud usuzuje na nedůvěryhodnost stěžovatelových tvrzení ohledně jeho členství ve straně Fatah. Pro jeho výše citované obecné ztotožnění se s hodnocením žalovaného to lze předpokládat. Nicméně v takovém případě by bylo na místě podstatně detailnější zdůvodnění toho, proč rozdílně uváděná data vstupu stěžovatele do hnutí Fatah zpochybňují jeho tvrzení týkající se samotné existence jeho členství ve straně Fatah a jeho pronásledování touto stranou jako celek. Stěžovatel přitom nebyl během pohovoru požádán, aby tento rozpor vysvětlil (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54, publikovaný pod č. 3279/2015 Sb. NSS, bod 26, nebo ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 - 55).

Závěr krajského soudu, že strana Fatah není mocenskou složkou státu, která by měla právo vyzývat k zatčení stěžovatele a jeho předání k potrestání (str. 6), je jistě správný, není však jasné, co z uvedeného podle krajského soudu plyne. Původcem pronásledování nebo vážné újmy může být i organizace nepatřící mezi státní orgány [viz § 2 odst. 9 (v nyní účinném znění odst. 6) zákona o azylu a čl. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany]. Zásadní v takovém případě je, zda má žadatel přístup k účinné ochraně před tímto pronásledováním či vážnou újmu (čl. 7 výše citované směrnice).

Tvrzení a námitky shodné s těmi uplatněnými v kasační stížnosti týkající se vnitřního přesídlení stěžovatel v žalobě neuvedl. Proto se této otázce nevěnoval krajský soud a ze stejného důvodu nepřichází v úvahu ani kasační přezkum (§ 104 odst. 4 a § 109 odst. 5 s. ř. s.). Nadto lze poznamenat, že na možnost stěžovatele přesídlit se v rámci země původu jakožto důvod pro zamítnutí žaloby krajský soud nikde ve svém rozsudku nepoukázal. Na tomto závěru tedy není napadený rozsudek založen.

Krajský soud nevyvracel tvrzení stěžovatele, že Palestinci v Libanonu jsou omezení v přístupu ke vzdělání, v právu vlastnit nemovitosti a v dalších právech, odkazem na informaci Ministerstva zahraničních věcí z roku 2002, jak je tvrzeno v kasační stížnosti. Krajský soud i žalovaný shodně připustili, vycházejíce ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2012, že životní situace palestinských uprchlíků v Libanonu není dobrá, nelze ji však obecně označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. I tento závěr by bylo na místě více rozvést, neboť souběh různých opatření, včetně porušování lidských práv, může ve svém důsledku naplnit definici pronásledování (viz čl. 9 odst. 1 výše citované směrnice nebo např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, publikovaný pod č. 1913/2009 Sb. NSS). Stěžovatel má navíc pravdu v tom, že zřízení zvláštního fondu se zdá být pro jeho vlastní postavení irelevantní a že zpráva Ministerstva zahraničních věcí z roku 2002 je již značně zastaralá (k požadavkům na informace o zemi původu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaný pod č. 1825/2009 Sb. NSS).

Pokud jde o argumentaci belgickou a maďarskou praxí, v daných případech se nejedná o skutkově srovnatelné případy. To samé lze konstatovat ve vztahu ke stěžovatelem zmíněnému rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Anad proti Bulharsku*, kde byl žadatelem

o mezinárodní ochranu aktivní člen hnutí Fatah zapojený do násilného konfliktu s militantním uskupením Jund al-Sham, přičemž – oproti nyní posuzované věci – tuto skutečnost bulharské vnitrostátní orgány nezpochybňovaly, naopak stěžovateli udělily azyl z humanitárních důvodů (srov. zejména body 11 a 102 rozsudku).

Nejvyšší správní soud shledal pro výše uvedené nedostatky v odůvodnění rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek pro tuto vadu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 1 věta první a odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud tedy v dalším řízení zejména přesvědčivě vypořádá všechny námitky stěžovatele směřující proti rozhodnutí žalovaného a posoudí – v případě potřeby i na základě ústního jednání – zda v jejich světle toto rozhodnutí ob stojí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2015, č. j. 5 Azs 105/2015 - 14, byl stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát JUDr. Maroš Matiaško, LL.M. Ustanovený zástupce podal doplnění kasační stížnosti. Dne 31. 12. 2015 obdržel Nejvyšší správní soud oznámení o změně právního zastoupení z důvodu pozastavení výkonu činnosti advokacie ustanoveným zástupcem. Od 19. 12. 2015 převzal zastoupení na základě substituční plné moci advokát Mgr. Filip Schmidt, LL.M. Zástupce na základě substituční plné moci neučinil žádný úkon. Původně ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti, tj. doplnění kasační stížnosti, ve výši 3 100 Kč a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Původně ustanovený zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti se proto zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %, tedy na 4114 Kč. K výplatě této částky Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu